

بسمه تعالی

طرح تصویر نامه نماهنگ عاشورایی

رحم با تدی

۱. شب، حسینیّه مجتهد اردبیل

با معماری تحسین برانگیز، واقع در محله تاوار مربوطه به دوره قاجار که خاستگاه هنر تعزیه در اردبیل است.

دوربین از حیاط و هشتی عبور می‌کند. حیاطی به ابعاد ۳۰ در ۴۰ متر که دور تا دور آن طاق نماهای بسیار زیبا در طبقه دیده می‌شوند. همه نقاط محوطه حسینیّه به صورت موضعی نورپردازی شده اند. نورهای سبز و سرخ صحنه را فرا گرفته است. دوربین به سمت ورودی تالار اصلی حسینیّه در حال حرکت است. در گوشه‌ای از حیاط خیمه‌ای به رنگ سبز تیره برپاست.

آمبیانس شب و صدای مقام معظم رهبری از یک منبع صوتی در داخل بنا در حال پخش است که طنین آن در حیاط هم به گوش می‌رسد. هرچه به پنجره‌های مشبک با شیشه‌های الوان و طرح‌های اسلیمی مزین به آیات قرآن نزدیک‌تر می‌شویم، صدا قوی‌تر و واضح‌تر شنیده می‌شود:

در فرصتی کوتاه اشعار برخی شعرای اردبیل را نگاه کردم، چه اشعار غزلی‌شان و چه اشعار حسینی‌شان انصافاً برجسته است. حقاً خیلی خوب است.

همزمان با پخش صدا، از در وارد عمارت می‌شویم، پرتره ۵۰ در ۶۰ متعددی را می‌بینیم که بر یکی از دیوارها که با گل و اشکال هندسی آئینه‌کاری شده، به ردیف آویزانند؛ تابلوهای عکسی از شیخ صفی الدین اردبیلی، مقدّس اردبیلی، شاه اسماعیل صفوی، بیضای اردبیلی، تاج الشعرا یحیوی، رحیم منزوی، انور اردبیلی، منعم اردبیلی، رحیم مؤذن، سلیم مؤذن، محمد باقر منصوری و ...

صدا قوی‌تر و واضح‌تر می‌شود.

بعضی از شعرای حسینی اردبیل با اینکه شعرهایشان مرثیه و مصیبت است، اما از جنبه هنری در اوج قرار دارد. من از این مسقط چهار مصرعی مرحوم تاج الشعرا یحیوی چند مصراع در ذهن دارم...

دیزالو می شود به تصویر مستند ضبط شده در سال ۷۹، نمازخانه فرمانداری سابق اردبیل، جلسه دیدار با فرهیختگان اردبیل با رهبر معظم انقلاب:

تصویر و صدای مقام معظم رهبری:

آی باتدی، صبح آچیلدی، زینب نوایه گلدی

زهره دندی: حسین وای، عالم صدایه گلدی

جَنّاتیدن ائشیتدی، پیغمبر گرامی

نعلین سیز، عباسیز، کرب و بلایه گلدی

• موسیقی آغاز می شود.

۲. گوشه ای از حسینیّه

مردی در هیات و هیت مرحوم تاج الشعرا یحیوی با کلاه و عینک و عبا بر روی زمین نشسته، اطراف او فانوسهای زیادی دیده می شوند و دور و برش کتابهای بر زمین پهن شده اند.

یحیوی روی کاغذ می نویسد:

آی باتدی، صبح آچیلیدی...

۳. شب، داخل تالار حسینیّه

تصویر دیزالو می شود به تصویری مینیاتوری قدیمی از حادثه کربلا و شهادت حضرت سید الشهدا (ع) که در دیوار پشت یک طاقچه در داخل حسینیّه دیده می شود.

دوربین تصویر را می کاود.

چند شمع بزرگ و کوچک در داخل طاقچه روشن هستند.

گروه طبل و سنج و دسته کوچکی از عزاداران علم و کوزه آب بر دوش که پیشاپیش آنان، یک پیرغلام، طشتی بر دوش در حال حرکت است، به طاقچه نزدیک شده، به شیوه مرسوم سنتی اردبیل، طشت را در آنجا می گذارند و از کوزه ای که روی آن نام حضرت ابا الفضل (ع) حک شده، به طشت آب می ریزند و با هم می خوانند:

السلام، السلام ای شهشه تشنه لب حسین

۴. شب، حیاط حسینه

مردم عزادار در داخل حیاط حسینه به طور منظم جمع شده اند و سینه می‌زنند. مداحان در نقاط مختلف طاق نماهای حیاط ایستاده اند و همراه با موسیقی متن نوحه‌گری می‌کنند. در گوشه‌ای از حیاط نیز گروه شبیه خوانی سنتی با لباس و یراق و چهره پردازی مناسب قرار گرفته‌اند.^۱

در حیاط خیمه‌ای به رنگ سبز تیره دیده می‌شود. محوطه و طاق نماهای اطراف و پنجره‌ها را نورهای موضعی روشن کرده‌اند و اشیاء و دسته‌جات مختلف با ترتیب خاصی چیده شده‌اند. در ایوانهای طبقه دوم طاق نماها بانوان عزادار نشسته‌اند و در طبقه اول عده‌ای از مردان جای گرفته‌اند.

دسته طبل و سنج، دسته طفلان، سینه‌زنان، زنجیر زنان، گروه اعراب (که روز عاشورا در اردبیل شعار قتل حسین بکر بلا سر می‌دهند)، همچنین گهواره یک کودک، کبوتران، فانوس‌ها، مشعل‌ها، علم‌ها، مشک آب، شمع و...

• مداحان می‌خوانند:

شعر و موسیقی	نام مداح	ما به ازای تصویری
آی باندی صبح آچیدی	داداشی، جوادی	تصویری از نوحه خوانان و مردم در حسینه باد شمع بزرگی را خاموش می‌کند.
زینب نوایه گلدی	شوقی، جوادی	تصویری هوایی از مردمان سینه زن... گریه شبیه حضرت زینب (س)
زهراندی حسین وای	عالی، جوادی	سینه زنی پرشور عزاداران
عالم صدایه گلدی	قندری، جوادی	رعد و برق در آسمان
اکلت و موسیقی کوتاه		شبیه خوانان، صحنه افتادن امام از اسب را در جایگاه مخصوص تعزیه نمایش می‌دهند. مخالف خوانان با نیزه و شمشیر در دست به شبیه امام حمله می‌کنند. یک فرم اجرا می‌شود. شبیه امام از اسب با حرکت تصویر آهسته می‌افتد. زنان حرم جلوی خیمه فریاد می‌کشند.
چون یخ‌یلار آستین‌دان	شوقی	تصویر چهره مداح

^۱ . چیدمان، حضور و ضبط دسته سینه زنی و شبیه خوانان را می‌توان در دو زمان مجزا انجام داد.

سلطان تشنه کامی	اسفندیاری	تصویری از ذوالجناح خونین
دنیای اولدی اعلان	عالی	اشک از چشمان مردمانی که در ایوانهای حسینی نشسته اند، سرازیر است.
قتل الحسین پامی	اسفندیاری	گروه اعراب سیه روی "قتل حسین بکریلا" گویان، دوان دوان، خاک بر سر می پاشند.
جنتیدن ائشیدی	جوادی، موذن	دوربین در مکانی پر درخت و سرسبز به بالا تیلت می کند.
پیغمبر گرامی	جوادی، اسفندیاری	از شاخه های بالای سر خون می چکد.
نعلین سیز عباسیز	ایضا	تصویری آهسته از پاهای برهنه یک مرد (شبیه حضرت پیامبر ص) که روی خاک کویر می دود...
کرب و بلایه گلدی	ایضا	
موسیقی	بی کلام	<p>سلیم موذن زاده در محضر مقام معظم رهبری روضه ای می خواند (صدای روضه شنیده نمی شود).</p> <p>چهره گریان رهبر معظم انقلاب در مجلس فوق</p> <p>تصویری از تجمع عظیم تاسوعای حسینی مردم اردبیل</p> <p>تصاویری از مداحی های مرحوم محمدباقر منصوری، سید محمد عاملی، علیرضا اسفندیاری، نادر جوادی و مهدی شوقی را در محضر مقام معظم رهبری به همراه چند نمای درشت از ایشان.</p> <p>تصاویری از تعزیه و شبیه خوانان در حیاط حسینی</p> <p>این نماها صدا ندارند و در مدت زمانی که بخش بی کلام موسیقی و نیز تکرار ابیات <u>جنتیدن / ائشیدی پیغمبر گرامی، نعلین سیز عباسیز کرب و بلایه گلدی</u> را می شنویم، دیده می شوند.</p> <p>(استفاده از جلوه های ویژه، تمهیدات فنی و هنری برای همخوانی نور و رنگ، اندازه نما، برش و تدوین مناسب تصاویر این قسمت، اهمیت اساسی دارد تا پیوستگی با تصاویر سکانسهای قبلی حفظ شود).</p>

طبل و بنج	بنی کلام	گروه طبل و سنج هماهنگ با موسیقی می نوازند. سینک صدا و تصویر حائز اهمیت است.
سینه زنی، بانگ علی	مردم	دسته سینه زنی با حالت جوشی و پرشور با دستهایی که به آسمان بلند کرده و به سینه می زنند، فریاد می زنند: علی...!
خون خدا تو کلودی	شوقی، مؤذن	تصویر از چهره مداح در حال خواندن شعر برای مردم
کودال کربلایه	شوقی، قندری	تصویری از مردی شبیه تاج الشعرا یحیوی که بر بالای ایوان ایستاده و صحنه را نظاره گر است.
یئرلر ترزلر ائدی	شوقی	زمین از هم می شکافد.
رعشه دوشوب سایه	عالی، قندری	ابرهای سیاه آسمان در هم می پیچند.
کرومیان لاهوت	داداشی، مؤذن	تصویری هوایی از حسینیّه
آغلاشدی بو بلایه	قندری، مؤذن	مردم عزادار و کبوترانی که بالای سرشان پرواز می کنند.
یئل اسدی کون دو تولدی	داداشی	گروه اعراب در دست خود مشعل دارند. بادی به مشعل ها می - خورد و آنها را خاموش می کند.
خلمت فنیایه کلدی	عالی	نور صحنه کم می شود و فقط نور قرمز فضا را پر می کند.
خلمت فنیایه کلدی	مؤذن	
موسیقی	بنی کلام	صحنه هایی از شبیه خوانی: بیرون آوردن شمشیر از نیام تصاویری از چهره های مخالف خوان و دار و دسته شمر تصاویری از امام خوان ها گهواره علی اصغر (ع) نبرد تن به تن بین جوانی از یاران امام با اصحاب شمر و...!
نور حق اولدی لامع	داداشی	نوری سفید یا سبز بر اطراف پیکری که بر خاک افتاده است.

با شمشیر قاتلان بدمه	داوادی	
راس حسین مظلوم	جوادی، عالی	تصویری مبهم و نیمه تاریک و دور از سری که بالای نیزه است...
سرنیزه یه گنده	عالی	
باد سیاه اسنده	داوادی، عالی	پرچمی بسیار بلند با دسته‌ای (لوله) از نی به اهتزاز در می‌آید.
ییر زلزله اندنه	جوادی، اسفندیاری	علم‌های سنتی مثلثی شکل در دستان چند تن نمایان است.
سیندی نظام دنیا	داوادی، عالی	طوق بزرگ عزا با پره‌های فلزی وسط میدان محوطه می‌چرخد.
حد فایه گدی	قندری، جوادی	تصویری از مداحان در حال خواندن در میان مردم دیده گریان
حد فایه گدی	اسفندیاری	تصویری از مداح در حال خواندن در میان مردم دیده گریان

• سپس رجز خوانی آغاز می‌شود.

رجز خوان؛ حبیب آزاد پناه در میان مردم رجز خوانی می‌کند و شبیه تاج الشعرا یحیوی نیز در چند نما در حالیکه در ایوان ایستاده با او همراهی می‌کند. طبیعتاً لیپ سینک در نماهای درشت از اهمیت برخوردار است.

صحرائی کربلا ده توفاندی یا محمد	صحنه‌هایی نمادین از تعزیه سنتی؛ تصویری از نیزه‌ها و شمشیرهای آخته
کوندر کفن حسنه عریاندی یا محمد	حرکات نمادین گروه تعزیه دیزالو به گروه سینه زنی و رجز خوان
عباسین کسیدی بازوی باوفاسی	شمشیری که بر بازو فرود می‌آید و تیری که به مشک برمی‌خورد.

نیزه‌هایی که بر پیکر شبیه قاسم (چهره دیده نمی‌شود) فرود می‌آیند	باش کاسه سینه قاسم ایستادی توی خنای
جوانی شبیه علی اکبر (ع)، پشت به دوربین سوار بر اسب و تنها در وسط حلقه دشمن است و مادری با روبند که در کنار خیمه می‌گرید.	میداندا قالمیش اکبر، آغلار قالیب آناسی
تیری که به طفلی شیرخوار اصابت می‌کند.	خاموش اولوبدور اصغر، حلقینه اون یاراسی
سینه زنی دسته عزاداران و همخوانی شعر رجز توسط مردم	قمت او شیرخواره، پیکاندی یاممد

• آنگاه روضه آغاز می‌شود.

اکلت صوتی غارت

گروه تعزیه صحنه حمله به خیمه‌ها و غارت را نمایش می‌دهند.

خیمه‌ها آتش زده می‌شوند. کودکان از وحشت سراغ عمه (حضرت زینب) را می‌گیرند.

دختری کوچک هراسان دوان دوان فریاد می‌زند و عمویش حضرت ابوالفضل را صدا می‌زند:

عمو ابالفصل، عمو یاندا سان؟ کل دایمه یتیش... آنا یا زهرابالان رقیه نین یان کونودور.

دخترکان و کودکان جیغ می‌زنند و پراکنده می‌شوند.

بانویی با وقار به آنان پناه می‌دهد.

شبیه تاج الشعرا یحیوی در بیابان در حال نوشتن و گریستن است.

دسته زنجیرزنی به شیوه سنتی در حالیکه در حیاط دایره‌وار آرایش گرفته‌اند، و همزمان با موسیقی زنجیرزنی می‌کنند. مداحان؛ جوادی و اسفندیاری برای مردم حاضر در حسینیة روضه خوانی می‌کنند.	فرمان غارتیلن تللی آشوب عربلر
	کوردو او یله یونی اطفال زار و مضطر
	قاجدیلا خیمه گاهه بیردن اوجالدی سسلر

	<p>عنه آمادی لشکر خیمه سرایه گلدی</p>
<p>ریتیم و سرعت زنجیر تغییر می کنند و افزایش می یابد.</p>	
<p>آتش و دود و خیمه های سوخته را می بینیم. صحنه های دیگری از تعزیه و شبیه خوانی از قبیل غارت خیمه ها</p>	<p>صحرا نورد عربلر خرکابی یاندراندا</p>
<p>در آوردن وحشیانه گوشواره از گوش یک دختر بچه</p>	<p>باشی آپتیق حرملر اوتدان چنجب قانچاندا</p>
<p>توسط یک عرب زشت روی وارد شدن شمر به خیمه سوخته</p>	<p>قانچب بخار آتش کیزلنیلر دو ماندا</p>
<p>پاهایی که غل و زنجیر به آن بسته شده کبوتری که از میان آتش فرار می کند مردمی که بر سر می زنند. زنجیر زنان، گریه تماشاگران در ایوانها و...</p>	<p>توستو اوجالدی، قاره پرده هوایه گلدی.</p>

• سکانس پایانی

ادامه بیانات مقام معظم رهبری را می بینیم و می شنویم:

مایه های مرثیه ای این شعر خب در اوجه دیگه... اما شعر مرثیه و مصیبت در او کم نظیره. خیلی با عظمته.
در این گوشه اردبیل تاج الشعرا ی اردبيله. اگر می فهمیدند مردم و ادبای کشور، می شد تاج الشعرا ی کشور...
دوربین روی قاب عکسی از تاج الشعرا ی حیوی زوم می کند.

پایان

آهنگساز و نَگارَش: امین رسولی